

**CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2019.

Sadržaj

Strana

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2
Izvještaj o dobiti ili gubitku	5
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvještaj o finansijskom položaju	7
Izvještaj o promjenama u kapitalu	8
Izvještaj o novčanim tokovima	10
Napomene uz finansijske izvještaje	12 - 69
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Značajne računovodstvene politike	
4 Neto kamatni prihodi	
5 Neto prihodi od naknada i provizija	
6 Neto realizovani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
7 Neto dobiti od kursnih razlika	
8 Ostali prihodi	
9 Troškovi osoblja	
10 Administrativni i ostali operativni troškovi	
11 Neto smanjenje / (povećanje) u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke	
12 Strana valuta u gotovini	
13 Depoziti kod inostranih banaka	
14 Dužnički instrumenti	
15 Monetarno zlato	
16 Ostala imovina	
17 Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	
18 Ostala ulaganja	
19 Gotov novac u opticaju	
20 Depoziti banaka	
21 Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	
22 Rezervacije za obaveze i troškove	
23 Ostale obaveze	
24 Kapital	
25 Raspodjela dobiti	
26 Novac i novčani ekvivalenti	
27 Aranžman valutnog odbora	
28 Transakcije sa povezanim licima	
29 Upravljanje finansijskim rizicima	
30 Mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
31 Vanbilansne stavke	
32 Domaći platni sistem i sistem za poravnanja	
33 Događaji poslije datuma izvještavanja	

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava je dužna za svaku finansijsku godinu pripremiti finansijske izvještaje koji pružaju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Centralne banke Bosne i Hercegovine te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde. Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, a Uprava je odgovorna za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja po načelu trajnosti poslovanja.

Uprava je dužna podnijeti na odobravanje Upravnom vijeću godišnje finansijske izvještaje, a Upravno vijeće odobrava godišnje finansijske izvještaje te ih podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Priloženi finansijski izvještaji prikazani na stranicama od 5 do 69 odobreni su od strane Upravnog vijeća 30. marta 2020. godine i potpisani u njegovo ime:

dr. Senad Softić
predsjedavajući Upravnog vijeća

mr. Edis Kovačević
rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Upravnom vijeću Centralne banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu "Centralna banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2019. godine i izvještaj o dobiti ili gubitku, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prikazuju, u svim materijalnim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke na dan 31. decembar 2019. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRS). Naše odgovornosti, u skladu sa navedenim standardima su opisane u ovom izvještaju u odjeljku o revizorskim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Mi smo nezavisni od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća Centralne Banke za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja, a koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Upravno vijeće Centralne banke odgovorno je za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Centralne banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

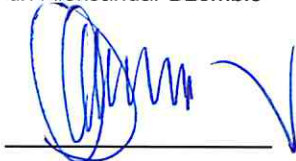
Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa MRS, stvaramo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Centralne banke;
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- Zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Centralna banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- Ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Ostvarili smo komunikaciju sa Upravnim vijećem u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnih rezultata revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom naše revizije.

dr. Aleksandar Džombić

Direktor
Grant Thornton d.o.o.

Banja Luka, 30. mart 2020.

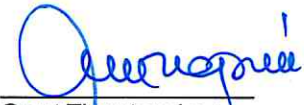
Nevena Milinković

Ovlašteni revizor
Grant Thornton d.o.o.

Banja Luka, 30. mart 2020.

Suzana Stavrikj, partner

Grant Thornton d.o.o.

Skopje, 30. mart 2020.

Kledian Kodra, partner

Grant Thornton sh.p.k.

Tirana, 30. mart 2020.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2019.	2018.
Kamatni prihodi		51.178	48.186
Kamatni rashodi		(26.358)	(24.393)
NETO KAMATNI PRIHODI	4	24.820	23.793
Prihodi od naknada i provizija		17.665	17.209
Rashodi od naknada i provizija		(653)	(636)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	5	17.012	16.573
Neto realizovani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	238	4.277
Neto dobiti od kursnih razlika	7	267	151
Ostali prihodi	8	895	1.522
OPERATIVNI PRIHODI		43.232	46.316
Troškovi osoblja	9	(19.670)	(19.034)
Administrativni i ostali operativni troškovi	10	(7.950)	(8.250)
Troškovi amortizacije	17	(2.446)	(2.426)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(30.066)	(29.710)
FINANSIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVACIJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE		13.166	16.606
Neto smanjenje / (povećanje) u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke	11	9.409	(8.175)
NETO DOBIT ZA GODINU		22.575	8.431

Napomene na stranama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2019.	2018.
NETO DOBIT ZA GODINU		22.575	8.431
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	14	77.863	(6.390)
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke priznata u dobit ili gubitak tokom godine	29.1.1.	(7.598)	7.301
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	6	(238)	(4.277)
		70.027	(3.366)
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	15	44.092	6.138
		44.092	6.138
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		114.119	2.772
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT ZA GODINU		136.694	11.203

Napomene na stranama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

U hiljadama KM	Napomena	Na dan	
		31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
IMOVINA			
Strana valuta u gotovini	12	322.599	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	13	3.102.765	2.911.448
Dužnički instrumenti	14	8.917.413	8.225.439
Monetarno zlato	15	254.088	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	26, 31	230	2.236
Ostala imovina	16	11.457	10.554
Nekretnine i oprema	17	48.314	44.677
Nematerijalna imovina	17	1.563	1.342
Ostala ulaganja	18	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		12.686.242	11.707.604
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Gotov novac u opticaju	19	5.199.916	4.750.614
Depoziti banaka	20	5.743.619	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	21	880.675	709.367
Rezervacije za obaveze i troškove	22	1.394	1.259
Ostale obaveze	23	4.097	3.227
Ukupno obaveze		11.829.701	10.987.757
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		831.541	694.847
Ukupno kapital	24	856.541	719.847
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		12.686.242	11.707.604

Napomene na stranama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

U hiljadama KM	Početni kapital	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2019. godine	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	719.847
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	22.575	-	77.677	(7.650)	44.092	136.694	136.694
Neto dobit za godinu (Napomena 25)	-	22.575	-	-	-	-	22.575	22.575
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	77.677	(7.650)	44.092	114.119	114.119
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	77.863	-	-	77.863	77.863
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(186)	-	-	(186)	(186)
<i>Neto otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	(7.598)	-	(7.598)	(7.598)
<i>Neto otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke preneseno u dobit ili gubitak za prodane dužničke instrumente</i>	-	-	-	-	(52)	-	(52)	(52)
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	44.092	44.092	44.092
Stanje na dan 31. decembar 2019. godine	25.000	537.295	31.300	211.373	1.343	50.230	831.541	856.541

Napomene na stranama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Početni kapital	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti za finansijsku imovinu	raspoloživu za prodaju	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 31. decembar 2017. godine - iskazano	25.000	542.766	31.300	-	-	93.120	(39.551)	627.635	652.635	
Uticao primjene MSFI 9	-	(36.477)	-	141.765	4.290	(93.120)	39.551	56.009	56.009	
Stanje na dan 1. januar 2018. godine - prepravljeno	25.000	506.289	31.300	141.765	4.290	-	-	683.644	708.644	
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	8.431	-	(8.069)	4.703	-	6.138	11.203	11.203	
Neto dobit za godinu (Napomena 25)	-	8.431	-	-	-	-	-	8.431	8.431	
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(8.069)	4.703	-	6.138	2.772	2.772	
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	(6.390)	-	-	-	(6.390)	(6.390)	
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(1.679)	-	-	-	(1.679)	(1.679)	
<i>Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	7.301	-	-	7.301	7.301	
<i>Neto otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke preneseno u dobit ili gubitak za prodane dužničke instrumente</i>	-	-	-	-	(2.598)	-	-	(2.598)	(2.598)	
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	-	6.138	6.138	6.138	
Stanje na dan 31. decembar 2018. godine	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	-	6.138	694.847	719.847	

Napomene na stranama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Za godinu koja je završila
31. decembra

Napomena 2019. 2018.

U hiljadama KM

NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI

Neto dobit za godinu		22.575	8.431
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	4	(51.178)	(48.186)
Kamatne rashode	4	26.358	24.393
Neto (smanjenje) / povećanje u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke	11	(9.409)	8.175
Neto realizovane (dobitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	(238)	(4.277)
Neto (dobitke) od kursnih razlika	7	(267)	(151)
Prihode od donacija	8	(98)	(144)
Neto povećanje / (smanjenje) u rezervacijama za obaveze i troškove	9, 22	277	(222)
Neto gubitak / (dobitak) od otuđenja nekretnina i opreme		8	(3)
Prihod od dividende priznat u dobit ili gubitak	8	(623)	(589)
Troškove amortizacije	17	2.446	2.426
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(10.149)	(10.147)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama			
Smanjenje / (povećanje) oročenih depozita kod inostranih banaka		584.828	(640.581)
(Povećanje) dužničkih instrumenata		(614.111)	(757.972)
(Povećanje) / smanjenje ostale imovine		(882)	1.214
Povećanje gotovog novca u opticaju		449.302	431.254
Povećanje depozita banaka, Vlade i ostalih javnih deponenata		392.941	575.397
Povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza		938	(566)
Isplate po osnovu rezervacija za obaveze i troškove	22	(142)	(169)
Naplaćena kamata		49.875	47.672
Plaćena kamata		(25.586)	(22.250)
Neto novac od operativnih aktivnosti		827.014	(376.148)

NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI

Prilivi od prodaje nekretnina i opreme		-	5
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(6.311)	(1.910)
Primijena dividenda		623	589
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(5.688)	(1.316)

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra		
	Napomena	2019.	2018.
NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
Raspodjela dobiti u državni budžet		-	(7.311)
Neto novac od finansijskih aktivnosti		-	(7.311)
Efekti promjena u ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		990	(336)
Efekti kursnih promjena na novac i novčane ekvivalente		296	187
Neto povećanje / (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		822.612	(384.924)
Novac i novčani ekvivalenti na dan 1. januar		<u>1.676.360</u>	<u>2.061.284</u>
Novac i novčani ekvivalenti na dan 31. decembar	26	<u>2.498.972</u>	<u>1.676.360</u>

Napomene na stranama od 12 do 69 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) je vrhovna monetarna vlast države Bosne i Hercegovine („BiH“). Njen status je definisan Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine 20. juna 1997. godine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini.

Centralna banka je počela sa radom 11. avgusta 1997. godine.

Centralna banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice sa sjedištem u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale, jedna u Brčkom i druga na Palama, a koja je pod nadležnošću Glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute tako što izdaje domaću valutu u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definisano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se domaća valuta izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima. Pored toga, Centralna banka ima obavezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje konvertibilnu marku (KM) za euro (EUR) po službenom deviznom kursu u iznosu $1,95583 \text{ KM} = 1 \text{ EUR}$, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Zadaci Centralne banke, definisani Zakonom o Centralnoj banci, uključuju:

- definisanje, usvajanje i kontrolisanje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute po propisanom deviznom kursu uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima;
- držanje i upravljanje službenim deviznim rezervama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućih platnih i obračunskih sistema;
- izdavanje propisa i smjernica za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci;
- koordinaciju djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- primanje depozita od državnih i javnih institucija BiH i depozita od komercijalnih banaka u cilju ispunjavanja zahtjeva za obaveznom rezervom;
- stavljanje u opticaj i povlačenje iz opticaja domaće valute, koje uključuju novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora;
- učestvovanje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju finansijske i ekonomske stabilnosti zemlje;
- zastupanje BiH u međunarodnim organizacijama o pitanjima monetarne politike.

U okviru svojih ovlaštenja utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno nezavisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Najviši organ Centralne banke je Upravno vijeće koje je nadležno za utvrđivanje monetarne politike i kontrolu njenog provođenja, organizaciju i strategiju Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci.

Upravu Centralne banke čine guverner i viceguverneri, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Centralne banke.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, sva ovlaštenja koja nisu specifično data Upravnom vijeću dodjeljuju se guverneru.

Centralna banka je uspostavila Revizorski komitet od tri nezavisna člana koji su imenovani od strane Upravnog vijeća. Revizorski komitet je nadležan da nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke, proces vanjske revizije godišnjih finansijskih izvještaja i proces izbora nezavisnih revizora Centralne banke. U cilju nadgledanja i održavanja odgovarajućeg okvira za upravljanje rizikom u Centralnoj banci, Revizorski komitet također procjenjuje adekvatnost i efikasnost internih kontrola i procedura kao instrumenata za upravljanje rizikom kao i funkcija interne revizije.

Tokom 2018. i 2019. godine, uključujući i period do datuma izdavanja ovog izvještaja, članove Upravnog vijeća, Uprave i Revizorskog komiteta čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedavajući
mr. Ankica Kolobarić	član
mr. Šerif Isović	član
mr. Trivo Marinković	član (do 19. juna 2019. i od 19. jula 2019. do 4. oktobra 2019.)
dr. Ljubiša Vladušić	član (do 19. juna 2019. i od 19. jula 2019. do 4. oktobra 2019.)

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Milica Lakić	viceguverner
Želimira Raspudić	viceguverner

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	član (od 1. septembra 2018.)
dr. Sead Kreso	član (do 31. avgusta 2018.)
dr. Mila Gadžić	član
Radomir Repija	član

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji Centralne banke pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

2.2. Osnova za mjerenje

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovi historijskog troška, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerenja
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Centralne banke prikazani su u državnoj valuti BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, izdati od OMRS, na snazi su za tekući period:

- MSFI 16: „Najmovi“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC tumačenje 23: „Neizvjesnost u pogledu postupanja s porezom na dobit“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti – Karakteristike prijevremene otplate sa negativnom naknadom“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MRS 28: „Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate – Dugoročni udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim poduhvatima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI standarda za 2015.-2017. (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MRS 19: „Primanja zaposlenih – Izmjene, ograničenja ili izmirenja plana“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine).

Primjena ovih standarda, izmjena i tumačenja nema značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke u tekućem periodu.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.5. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u upotrebi

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni od strane OMRS, ali nisu još na snazi i nisu ranije usvojeni od strane Centralne banke:

- Izmjene odredbi Konceptualnog okvira u MSFI standardima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MSFI 3: „Poslovne kombinacije – Definicija biznisa“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MRS 1: „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške – definicija značajnosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- MSFI 17: „ Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ i MSFI 7: „Finansijski instrumenti: Objavljivanja – Reforma referentne vrijednosti kamatne stope“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Izmjene MRS 1: „Prezentacija finansijskih izvještaja – Klasifikacija obaveza na tekuće i dugoročne“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine).

Centralne banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Centralna banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike date u nastavku su se kontinuirano primjenjivale na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda

3.1.1. Prihodi i rashodi od kamata

Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili
- amortizovani trošak finansijske obaveze.

„Amortizovani trošak“ finansijske imovine ili finansijske obaveze je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obaveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i, za finansijsku imovinu, usklađen za svaku ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađenja za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

3.1.1. Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, Centralna banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Centralne banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračunavanja amortizovanog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tokom određenog perioda.

Prihodi od kamata obračunati upotrebom metode efektivne kamatne stope uključuju prihode od kamata na finansijsku imovinu po amortizovanom trošku i na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Obračunata kamata na finansijsku imovinu sa negativnom kamatnom stopom priznaje se kao rashod od kamata u dobit ili gubitak i nastaje po osnovu depozita kod inostranih banaka i dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Obračunata kamata na finansijske obaveze sa negativnom kamatnom stopom priznaje se kao prihod od kamata u dobit ili gubitak i nastaje po osnovu depozita domaćih komercijalnih banaka.

3.1.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija zarađeni pružanjem usluga Centralne banke priznaju se u dobit ili gubitak u trenutku pružanja usluge. Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija u skladu sa definisanim tarifama za svoje usluge.

Rashodi od naknada i provizija nastaju po osnovu naknada plaćenih za inostrane platne transakcije i priznaju se u dobit ili gubitak kada je usluga primljena.

3.1.3. Transakcije u stranim valutama i kursne razlike

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni kurs između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM po kursu Centralne banke važećem na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po historijskom trošku preračunavaju se po kursu važećem na datum transakcije. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po fer vrijednosti preračunavaju se koristeći kurs koji je bio važeći na datum mjerenja fer vrijednosti.

Kursne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po kursovima različitim od onih po kojima su početno priznate u tekućem ili u prethodnim izvještajnim periodima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog pravila valutnog odbora, ne postoje kursne razlike od monetarnih stavki denominovanih u EUR valuti.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

3.1.3. Transakcije u stranim valutama i kursne razlike (nastavak)

Srednji kursovi najznačajnijih valuta dati su u nastavku:

Srednji kurs:	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
	KM	KM
USD	1,747994	1,707552
SDR	2,417171	2,374847

3.1.4. Prihod od dividende

Prihod od dividende na vlasničke instrumente priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Centralne banke da prima dividendu.

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze

3.2.1. Priznavanje i početno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju kada, i samo kada, Centralna banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uslovi finansijske imovine ili obaveza.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se početno mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza, osim za imovinu i obaveze koji se klasifikuju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju direktno u dobit ili gubitak.

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Centralna banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Centralnoj banci.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerenje

3.2.2.1. Finansijska imovina

Centralna banka može klasifikovati svoju finansijsku imovinu u sljedeće kategorije mjerenja:

- Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Amortizovani trošak
- Fer vrijednost kroz dobit ili gubitak.

Na datume izvještavanja, Centralna banka nije imala finansijsku imovinu koja spada u kategoriju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasifikacija finansijske imovine određena je:

- Poslovnim modelom Centralne banke za upravljanje finansijskom imovinom
- Karakteristikama ugovornih novčanih tokova finansijske imovine.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Centralna banka upravlja svojom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova. To znači, da li je cilj Centralne banke postignut samo prikupljanjem ugovornih novčanih tokova držanjem ili Centralna banka prikuplja ugovorne novčane tokove držanjem i prodajom imovine. Ukoliko ništa od navedenog nije primjenjivo, onda se finansijska imovina klasifikuje kao dio „Ostalog“ poslovnog modela i mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Na datume izvještavanja Centralna banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka kao i prodajom.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovu dužničkih instrumenata može se vršiti kroz oba poslovna modela. Na datume izvještavanja cilj Centralne banke je da se za sve dužničke instrumente stranih vlada prikupljanje ugovornih novčanih tokova vrši držanjem i prodajom.

Za finansijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Centralna banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na nivou portfolija iz razloga što je taj nivo najbolji odraz načina upravljanja imovinom. U svrhu procjene, „glavnica“ se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tokom određenog perioda i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem finansijske imovine.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi „plaćanje samo glavnice i kamate”, Centralna banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve „plaćanje samo glavnice i kamate” može se klasifikovati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortizovanom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Prilikom početnog priznavanja finansijska imovina Centralne banke se priznaje po: amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na osnovu procjene poslovnog modela Centralne banke. Finansijska imovina zadovoljava zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate” na datume izvještavanja.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine. Efekti naknadnog mjerenja finansijske imovine po amortizovanom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihod ili rashod od kamate u periodu kada su nastali.

Na datume izvještavanja u ovu kategoriju finansijskih instrumenata spadaju žiro računi Centralne banke, strana valuta u gotovini, depoziti u inostranim bankama, specijalna prava vučenja u MMF-u i ostala finansijska imovina.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.2.2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

3.2.2.1. Finansijska imovina (nastavak)

Dužnički instrumenti

Nakon početnog priznavanja, dužnički instrumenti se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuju se sa fer vrijednosti instrumenta na svaki datum izvještavanja. Tokom perioda držanja, efekti naknadnog mjerenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihodi ili rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak u periodu kada su nastali
- Usklađivanja fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu kada su nastali.

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasifikuje se iz kapitala u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznate dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na datume izvještavanja dužnički instrumenti Centralne banke pripadaju ovoj kategoriji finansijskih instrumenata.

Vlasnički instrumenti

Centralna banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih karakteristika i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Vlasnički instrumenti su početno priznati po trošku sticanja za koji se smatra da odgovara njihovoj fer vrijednosti.

Na datume izvještavanja, sve vlasničke instrumente Centralne banke po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit čine dionice Banke za međunarodna poravnanja (BIS) i SWIFT dionice.

3.2.2.2. Finansijske obaveze

Centralna banka klasifikuje sve svoje finansijske obaveze kao mjerene po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Prihod ili rashod od kamate od finansijskih obaveza mjenjenih po amortizovanom trošku priznaje se u dobit ili gubitak.

Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku uključuju gotov novac u opticaju, depozite domaćih banaka, depozite Vlade i ostalih javnih deponenata i ostale finansijske obaveze.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.2.3. Umanjenje finansijske imovine

Zahtjevi za umanjnjem finansijske imovine koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potpadaju pod ove zahtjeve odnose se na finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku odnosno depozite kod inostranih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Centralna banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Centralna banka priznaje ispravku vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivna i ponderisano vjerovatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca i
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i predviđanjima o budućim ekonomskim uslovima.

Napomena 29.1. pruža više informacija o načinu mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- Finansijska imovina koja se mjeri po amortizovanom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine i
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se ispravka vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju.

Dobici i gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak, nezavisno od klasifikacije finansijske imovine na svaki datum izvještavanja.

3.2.4. Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Centralna banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Centralna banka prenese finansijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

Centralna banka prestaje priznavati finansijske obaveze kada, i samo kada, su obaveze Centralne banke izmirene, otkazane ili su istekle.

3.3. Monetarno zlato

Monetarno zlato je dio deviznih rezervi Centralne banke i klasifikovano je kao finansijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se direktno mogu pripisati sticanju monetarnog zlata.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.3. Monetarno zlato (nastavak)

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovu promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. U slučaju da nerealizovani gubici prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato na kraju finansijske godine, Centralna banka će odbiti taj iznos od dobiti za taj period.

Prilikom prodaje zlata, nerealizovani dobiti i gubici iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom kursu KM na izvještajni datum i mjeri se po zadnjoj kotiranoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata (Oz) na izvještajni datum.

3.4. Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski provedivo pravo za prebijanjem priznatih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

3.5. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, strana valuta u gotovini, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti sa rokom dospijeca do tri mjeseca ili kraće od datuma sticanja i specijalna prava vučenja u MMF-u.

3.6. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Centralne banke i novčanih i nenovčanih donacija.

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Održavanje i popravke, zamjene te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitaliziraju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabavke uključujući troškove fakturisane od trećih lica. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu osim na zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postepeno otpisivanje troška nabavke imovine kroz njen procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope amortizacije za 2018. i 2019. godinu su date kako slijedi:

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.6. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Softver	20,0%
Druga nematerijalna imovina	20,0%
Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Dobici i gubici od otuđenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine priznaju se u dobit ili gubitak.

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava na godišnjem nivou minimalno, ako je potrebno i primjenjuje se prospektivno.

3.7. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Centralne banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri upoređivanju njene upotrebne vrijednosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju upotrebne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontuju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generiše nezavisne novčane prilive, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3.8. Rezervacije za obaveze i troškove

Rezervacije se priznaju kada Centralna banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu za koju je vjerovatno da će biti potreban odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obaveze i iznos obaveze se može pouzdano procijeniti. Rezervacije se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervacije za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Centralne banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezervacija na osnovu uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne faktore.

Rezervacije se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervacija se ukida.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.9. Donacije

Donacije za imovinu, a koje obuhvataju i nenovčane donacije, početno se priznaju kao odgođeni prihod po fer vrijednosti koji se priznaje kao prihod od donacije na sistemskoj osnovi tokom perioda korisnog vijeka te imovine. Donacije koje Centralna banka dobije kao kompenzaciju za troškove priznaju se sistemski u dobit ili gubitak kao prihod od donacije u istom periodu u kojem su priznati i troškovi.

3.10. Porezi

Centralna banka je obavezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Centralne banke. Prema zakonima o porezu na dobit (i Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske), Centralna banka je oslobođena od obaveza plaćanja poreza na dobit.

3.11. Gotov novac u opticaju

Centralna banka upravlja izdavanjem i povlačenjem domaćih novčanica i kovanica. Pripadajuća obaveza za izdati gotov novac u opticaju je evidentirana u izvještaju o finansijskom položaju.

Prilikom povlačenja gotovog novca iz optičaja, isti se priznaje kao obaveza u okviru gotovog novca u optičaju do formalnog roka povlačenja iz optičaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz optičaja, priznaju se kao prihod.

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznati kao odgođeni troškovi koji se naknadno amortizuju kroz ostale operativne troškove tokom perioda od pet godina.

3.12. Domaći depoziti

Domaći depoziti uključuju depozite banaka i depozite Vlade i ostalih javnih deponenata. Ovi depoziti predstavljaju finansijske obaveze Centralne banke koje se početno priznaju po fer vrijednosti i naknadno mjere po amortizovanom trošku. Domaći depoziti uključuju depozite domaćih komercijalnih banaka po osnovu politike obavezne rezerve Centralne banke, druge depozite banaka, depozite institucija BiH i drugih javnih državnih i entitetskih institucija. Uloga Centralne banke kao depozitara i, takođe, kao bankara, savjetnika i fiskalnog agenta je propisana Zakonom o Centralnoj banci.

3.13. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih lica

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i njenih entiteta, te inostranih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama državnih institucija i agencija te komercijalnih banaka za koje Centralna banka djeluje kao agent.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.14. Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih zaposlenika, Centralna banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za penzijsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine od iznosa bruto plate. Centralna banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalnom nivou), Republike Srpske i Brčko distrikta.

Osim toga, naknade za topli obrok, prevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u periodu u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u penziju zaposlenici Centralne banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uslova kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Centralne banke dodjeljuje u visini od šest redovnih mjesečnih plata zaposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci.

Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja zaposlenih koja godišnje obračunava ovlašteni aktuar koristeći metod projicirane kreditne jedinice. Diskontna stopa koja se koristi za obračun obaveze kreće se u rasponu kamatnih stopa domaćih korporativnih obveznica i vladinih obveznica koje postoje na tržištu.

3.15. Finansijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovu finansijskih aranžmana sačinjenih krajem 2002. godine između BiH i Međunarodnog monetarnog fonda („MMF“), izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo BiH u MMF-u: držanje specijalnih prava vučenja, obračunata kamata na takva držanja, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2.

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost BiH, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru vanbilansne evidencije (pogledati također Napomenu 31).

3.16. Pretpostavke i izvori neizvjesnosti procjena

Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koji utiču na iskazane iznose imovine i obaveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obaveza na izvještajni datum, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajni period. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se razmatraju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utiče samo na taj period ili i u periodu izmjene i u budućim periodima, ako izmjena utiče i na tekući i na buduće periode.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.16. Pretpostavke i izvori neizvjesnosti procjena (nastavak)

Ključne pretpostavke i procjene vezane za materijalno značajne pozicije izvještaja o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

Poslovni model

Napomena 3.2.2.1.: Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uslova finansijske imovine vezanih za zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“. Ove procjene određuju klasifikaciju finansijske imovine.

Umanjenje finansijske imovine

Centralna banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Napomena 29.1. opisuje pretpostavke korištene u određivanju ulaznih podataka u model za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama koje su korištene u izvještajnim periodima.

Fer vrijednost imovine i obaveza

Poslovna politika Centralne banke je da objavi informacije o fer vrijednosti imovine ili obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Centralne banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju najvjerodostojniju i najkorisniju procjenu fer vrijednosti za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MSFI. Za više informacija o mjerenju fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza pogledati Napomenu 30.

Amortizacija i primijenjene stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Centralna banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovu trenutnih predviđanja.

4. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM

	Za godinu koja završava 31. decembra	
	2019.	2018.
Kamatni prihodi po osnovu:		
Dužničkih instrumenata (Napomena 14)	40.042	42.334
Efekta negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	11.093	5.784
Depozita kod inostranih banaka	29	37
Ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	14	31
Ukupno	51.178	48.186
Kamatni rashodi po osnovu:		
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente (Napomena 14)	(13.553)	(13.613)
Efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka	(12.805)	(10.780)
Ukupno	(26.358)	(24.393)
Neto kamatni prihodi	24.820	23.793

Osnovicu za obračun kamata na depozite komercijalnih banaka čine ukupni depoziti komercijalnih banaka na računima rezervi u desetodnevnom obračunskom periodu, koji se sastoji od iznosa obaveznih rezervi i viška iznad obaveznih rezervi.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve komercijalnih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj su valuti sredstva izražena. Također, utvrđena je jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koju Centralna banka primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve.

Na iznos sredstava obavezne rezerve Centralna banka ne obračunava naknadu, dok se na iznos sredstava iznad obavezne rezerve obračunava naknada koja je vezana za kamatnu stopu na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske centralne banke. Naknada na iznos sredstava iznad obavezne rezerve iznosila je 50% od kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske centralne banke do 1. maja 2019. godine. Počevši od 1. maja 2019. godine, naknada na iznos sredstava iznad obavezne rezerve se obračunava po kamatnoj stopi na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske centralne banke.

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava iznad obavezne rezerve. Tokom izvještajnih perioda naknade na iznos sredstava iznad obavezne rezerve su bile kako slijedi:

Period	Kamatna stopa	Kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske centralne banke
2019.		
od 1. januara do 30. aprila	(0,20)%	(0,40)%
od 1. maja do 11. septembra	(0,40)%	(0,40)%
od 12. septembra do 31. decembra	(0,50)%	(0,50)%
2018.		
od 1. januara do 31. decembra	(0,20)%	(0,40)%

4. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka uključuju iznos od 10.018 hiljada KM na oročene depozite i iznos od 2.787 hiljada KM na depozite po viđenju (2018.: uključivali su iznos od 8.507 hiljada KM na oročene depozite i iznos od 2.273 hiljade KM na depozite po viđenju).

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka i dužničke instrumente, a koje se, u skladu s aktuelnim tržišnim uslovima, nisu mogle izbjeći.

5. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Prihodi od naknada i provizija po osnovu:		
usluga za domaće komercijalne banke	16.089	16.047
usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.576	1.162
Ukupno	17.665	17.209
Rashodi od naknada i provizija po osnovu:		
transakcija sa bankama u inostranstvu	(653)	(636)
Ukupno	(653)	(636)
Neto prihodi od naknada i provizija	17.012	16.573

6. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENTATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Realizovani dobiti	238	4.277
Realizovani gubici	-	-
Neto realizovani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	238	4.277

Neto realizovani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuju neto iznos koji se sastoji od zaključnog stanja rezervi fer vrijednosti u iznosu od 186 hiljada KM i rezervacija za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 52 hiljade KM, za godinu koja je završila 31. decembra 2019 (Za godinu koja je završila 31. decembra 2018, neto realizovani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su uključivali neto iznos koji se sastoji od zaključnog stanja rezervi fer vrijednosti u iznosu od 1.679 hiljada KM i rezervacija za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 2.598 hiljada KM). Za više informacija pogledati Napomenu 29.1.1.

7. NETO DOBICI OD KURSNIH RAZLIKA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
U hiljadama KM	2019.	2018.
Dobici od kursnih razlika	722	727
Gubici od kursnih razlika	(455)	(576)
Neto dobiti od kursnih razlika	267	151

8. OSTALI PRIHODI

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
U hiljadama KM	2019.	2018.
Prihod od dividende (Napomena 18)	623	589
Prihod od donacija	98	144
Ostali prihodi	174	789
UKUPNO	895	1.522

9. TROŠKOVI OSOBLJA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
U hiljadama KM	2019.	2018.
Plate	10.645	10.515
Doprinosi i druge naknade na plate	6.064	5.977
Ostala primanja zaposlenih	2.019	2.024
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja zaposlenih	665	670
Neto povećanje / (smanjenje) u rezervacijama za otpremnine zaposlenim (Napomena 22)	277	(152)
UKUPNO	19.670	19.034

Troškovi osoblja uključuju 3.749 hiljada KM (2018: 3.702 hiljade KM) obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih javnim zavodima za penziono osiguranje u BiH. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate. Na dan 31. decembar 2019. godine Centralna banka je imala 370 zaposlenih (2018: 368 zaposlenih).

Ostala primanja zaposlenih se najvećim dijelom sastoje od naknada za topli obrok, prevoz i regres.

10. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Troškovi održavanja	2.134	2.695
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica i kovanica	1.959	1.751
Ostali administrativni i operativni troškovi	3.857	3.804
UKUPNO	7.950	8.250

11. NETO SMANJENJE / (POVEĆANJE) U REZERVACIJAMA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Dobici od očekivanih kreditnih gubitaka po osnovu:		
Dužničkih instrumenata:	8.022	15.122
<i>Promjena u obračunu PD-a (Napomene 29.1 i 29.1.1.)</i>	7.704	-
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	318	15.122
Depozita kod inostranih banaka:	4.940	9.266
<i>Promjena u obračunu PD-a (Napomene 29.1 i 29.1.1.)</i>	2.117	-
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	2.823	9.266
Ostale finansijske imovine:	7	64
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	7	64
Specijalnih prava vučenja u MMF-u:	-	3
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	-	3
	12.969	24.455
Ispravka vrijednosti od očekivanih kreditnih gubitaka po osnovu:		
Dužničkih instrumenata	(424)	(22.423)
Depozita kod inostranih banaka	(3.129)	(10.165)
Ostale finansijske imovine	(7)	(39)
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	-	(3)
	(3.560)	(32.630)
Neto smanjenje / (povećanje) u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke	9.409	(8.175)

12. STRANA VALUTA U GOTOVINI

Stranu valutu u gotovini predstavlja:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Gotovina u trezorima u valutama:		
- EUR	322.523	274.025
- CHF	39	38
- USD	20	20
- GBP	17	16
UKUPNO	322.599	274.099

13. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Analiza oročenih depozita i depozita po viđenju kod inostranih banaka prema valutama, data je kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Oročeni depoziti:		
- EUR	2.308.476	2.118.444
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(495)	(2.064)
	2.307.981	2.116.380
Depoziti po viđenju:		
- EUR	784.914	788.997
- CHF	5.999	3.741
- GBP	2.220	36
- USD	1.880	2.765
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(229)	(471)
	794.784	795.068
UKUPNO	3.102.765	2.911.448

Oročeni depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dati su kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Do mjesec dana	1.184.603	777.266
Od jednog do dva mjeseca	155.675	349.106
Od dva do tri mjeseca	272.789	583.230
Od tri do četiri mjeseca	192.865	155.532
Od četiri do dvanaest mjeseci	502.544	253.310
Ukupno	2.308.476	2.118.444
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(495)	(2.064)
UKUPNO	2.307.981	2.116.380

13. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Tokom 2019. godine negativne kamatne stope na depozite po viđenju denominirane u EUR su se kretale u rasponu od 0,75% do 0,30% godišnje (2018: negativne kamatne stope od 0,72% do 0,08% godišnje), a negativne kamatne stope na oročene depozite su se kretale u rasponu od 0,52% do 0,34% godišnje (2018: od 0,48% do 0,17% godišnje).

Depoziti kod inostranih banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.423 hiljade KM na dan 31. decembar 2019. godine (2018: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 2.395 hiljada KM).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite je iznosila 0,42% godišnje (2018: prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa 0,42% godišnje)

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti banke u koju su investirani, data je kako slijedi:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Centralne banke	1.594.746	2.009.539
Komercijalne banke	1.508.743	904.444
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (Napomena 29.1.1.)	(724)	(2.535)
UKUPNO	3.102.765	2.911.448

13. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Geografska analiza depozita kod inostranih banaka može se izvršiti na sljedeći način:

U hiljadama KM		31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
<i>Luksemburg</i>			
	Oročeni depoziti	869.747	1.224.011
	Depoziti po viđenju	234.598	234.620
		1.104.345	1.458.631
<i>Švicarska</i>			
	Oročeni depoziti	482.345	484.453
	Depoziti po viđenju	101	1.000
		482.446	485.453
<i>Francuska</i>			
	Oročeni depoziti	391.166	-
	Depoziti po viđenju	78.200	78.206
		469.366	78.206
<i>Njemačka</i>			
	Oročeni depoziti	-	-
	Depoziti po viđenju	421.679	479.941
		421.679	479.941
<i>Velika Britanija</i>			
	Oročeni depoziti	408.933	409.980
	Depoziti po viđenju	-	-
		408.933	409.980
<i>Slovačka</i>			
	Oročeni depoziti	156.285	-
	Depoziti po viđenju	-	-
		156.285	-
<i>Nizozemska</i>			
	Oročeni depoziti	-	-
	Depoziti po viđenju	58.649	-
		58.649	-
<i>SAD</i>			
	Oročeni depoziti	-	-
	Depoziti po viđenju	1.786	1.772
		1.786	1.772
Ukupno oročeni depoziti		2.308.476	2.118.444
Ukupno depoziti po viđenju		795.013	795.539
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		(724)	(2.535)
UKUPNO		3.102.765	2.911.448

14. DUŽNIČKI INSTRUMENTI

Dužnički instrumenti su klasifikovani po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a predstavljaju državne vladine obveznice sa visokim stepenom utrživosti i likvidnosti, kreditnog rejtinga od AAA do BBB (Pogledati Napomenu 29.1). Portfolio se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR.

Struktura dužničkih instrumenta po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Državne vladine obveznice	8.848.981	8.153.320
Obračunata kamata	68.432	72.119
UKUPNO	8.917.413	8.225.439

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosila je 0,31% godišnje (2018: prosječna stopa efektivnog prinosa iznosila je 0,41% godišnje).

Geografska analiza dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit može se izvršiti na sljedeći način:

	31. decembar 2019.		31. decembar 2018.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
<i>Francuska</i>	2.977.360	33,39	2.211.257	26,87
<i>Njemačka</i>	1.448.191	16,24	1.504.585	18,29
<i>Belgija</i>	1.010.563	11,33	1.083.041	13,17
<i>Španija</i>	840.620	9,43	844.614	10,27
<i>Nizozemska</i>	742.561	8,33	568.172	6,91
<i>Austrija</i>	689.066	7,73	950.959	11,56
<i>Italija</i>	624.905	7,01	549.084	6,68
<i>Finska</i>	584.147	6,54	513.727	6,25
UKUPNO	8.917.413	100,00	8.225.439	100,00

Analiza promjena fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit može se izvršiti na sljedeći način:

U hiljadama KM	2019.	2018.
Na dan 1. januar	8.225.439	7.473.857
Kupovine tokom godine	3.156.187	3.766.969
Prodaje tokom godine	(258.849)	(653.879)
Prihod od kamata priznat tokom godine (Napomena 4)	40.042	42.334
Efekte negativnih kamatnih stopa priznati tokom godine (Napomena 4)	(13.553)	(13.613)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(2.198.367)	(2.265.677)
Dospijeća kupona	(111.349)	(118.162)
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	77.863	(6.390)
Na dan 31. decembar	8.917.413	8.225.439

14. DUŽNIČKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke nije priznata u izvještaju o finansijskom položaju za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit dio su kapitala Centralne banke. Promjene u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke tokom godine za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit date su u Napomeni 29.1.1.

15. MONETARNO ZLATO

Fer vrijednost monetarnog zlata na dan 31. decembar 2019. godine iznosi 254.088 hiljada KM, što predstavlja 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.647 KM po unci (2018: 209.996 hiljada KM, što je predstavljalo 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.187 KM po unci).

Analiza promjena fer vrijednosti monetarnog zlata može se izvršiti na sljedeći način:

U hiljadama KM	2019.	2018.
Na dan 1. januar - iskazano	209.996	203.908
Promjena računovodstvene politike	-	(50)
Na dan 1. januar - prepravljeno	209.996	203.858
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	44.092	6.138
Na dan 31. decembar	<u>254.088</u>	<u>209.996</u>

16. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Aktivna vremenska razgraničenja	7.539	6.811
Potraživanja od domaćih banaka	1.833	1.735
Numizmatičke zbirke	840	741
Ostala razna imovina	620	597
Žiro računi	575	553
Kreditni zaposlenim	55	122
Potraživanja od službenika po osnovu manjka gotovog novca	600	600
Umanjeno za ispravku vrijednosti ostalih potraživanja	(600)	(600)
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(5)	(5)
UKUPNO	<u>11.457</u>	<u>10.554</u>

Na dan 31. decembar 2019. godine, aktivna vremenska razgraničenja uključuju troškove u iznosu od 6.973 hiljade KM nastalih po osnovu proizvodnje novčanica i kovanica (31. decembar 2018.: 5.816 hiljada KM nastalih po osnovu proizvodnje novčanica i kovanica). Kako je objašnjeno u Napomeni 3.11., ovi troškovi se početno razgraničavaju i naknadno amortizuju kroz period od pet godina.

17. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA

U hiljadama KM	Zemljište i zgrade	Oprema i namještaj	Vozila	Ostalo	Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
Nabavna vrijednost									
Na dan 1. januar 2018.	44.368	24.026	1.924	1.010	682	72.010	14.500	237	14.737
Nabavke	-	-	-	-	1.322	1.322	-	588	588
Stavljeno u upotrebu	-	1.894	45	36	(1.975)	-	541	(541)	-
Otpisi i otuđenja	-	(333)	(59)	(5)	-	(397)	(24)	-	(24)
Na dan 31. decembar 2018.	44.368	25.587	1.910	1.041	29	72.935	15.017	284	15.301
Nabavke	-	-	-	-	5.620	5.620	-	691	691
Stavljeno u upotrebu	-	804	-	30	(834)	-	616	(616)	-
Otpisi i otuđenja	-	(1.415)	(47)	(2)	-	(1.464)	(172)	-	(172)
Na dan 31. decembar 2019.	44.368	24.976	1.863	1.069	4.815	77.091	15.461	359	15.820
Akumulirana amortizacija									
Na dan 1. januar 2018.	4.640	19.685	1.492	728	-	26.545	13.665	-	13.665
Trošak amortizacije	755	1.198	97	58	-	2.108	318	-	318
Otpisi i otuđenja	-	(331)	(59)	(5)	-	(395)	(24)	-	(24)
Na dan 31. decembar 2018.	5.395	20.552	1.530	781	-	28.258	13.959	-	13.959
Trošak amortizacije	579	1.255	93	49	-	1.976	470	-	470
Otpisi i otuđenja	-	(1.408)	(47)	(2)	-	(1.457)	(172)	-	(172)
Na dan 31. decembar 2019.	5.974	20.399	1.576	828	-	28.777	14.257	-	14.257
Neto knjigovodstvena vrijednost									
Na dan 1. januar 2019.	38.973	5.035	380	260	29	44.677	1.058	284	1.342
Na dan 31. decembar 2019.	38.394	4.577	287	241	4.815	48.314	1.204	359	1.563

Na dan 31. decembar 2019. godine imovina u pripremi se najvećim dijelom odnosi na kupovinu zemljišta u iznosu od 4.767 hiljada KM za izgradnju nove poslovne zgrade za Glavnu jedinicu Sarajevo Centrale banke.

Na datume 31. decembra 2019. i 2018. godine, Centralna banka nije imala nikakvih terećenja po osnovu svojih nekretnina, opreme i nematerijalne imovine.

18. OSTALA ULAGANJA

Struktura ostalih ulaganja je sljedeća:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice BIS-a (Napomena 24)	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

Vlasnički instrumenti se sastoje od običnih dionica BIS banke po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici (plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije). U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje po pozivu BIS-a od strane Centralne banke.

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 hiljada KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi.

Tokom godine Centralna banka je primila prihod od dividendi BIS-a u iznosu od 623 hiljade KM (2018.: 589 hiljada KM) (Napomena 8).

19. GOTOV NOVAC U OPTICAJU

Gotov novac u opticaju se može analizirati na sljedeći način:

U hiljadama KM	2019.	2018.
Gotov novac stavljen u opticaj – Na dan 1. januar	4.750.614	4.319.360
Povećanje gotovog novca u opticaju tokom godine	449.302	431.254
Gotov novac stavljen u opticaj – Na dan 31. decembar	5.199.916	4.750.614

19. GOTOV NOVAC U OPTICAJU (NASTAVAK)

	Nominalna vrijednost	31. decembar 2019.		31. decembar 2018.	
		Kom.	Vrijednost u hiljadama KM	Kom.	Vrijednost u hiljadama KM
Kovanice	0,05	77.246.288	3.862	70.591.960	3.529
Kovanice	0,10	112.021.868	11.202	103.899.364	10.390
Kovanice	0,20	81.275.215	16.255	75.154.592	15.031
Kovanice	0,50	38.932.789	19.466	36.191.317	18.096
Kovanice	1	57.804.822	57.805	52.287.706	52.288
Kovanice	2	14.951.396	29.903	14.653.353	29.307
Kovanice	5	11.945.662	59.728	10.871.548	54.358
Novčanice	10	13.746.862	137.469	12.889.248	128.891
Novčanice	20	8.762.192	175.244	8.354.535	167.091
Novčanice	50	20.561.074	1.028.054	19.623.638	981.182
Novčanice	100	27.672.872	2.767.287	24.249.404	2.424.940
Novčanice	200	4.468.203	893.641	4.327.553	865.511
UKUPNO		469.389.243	5.199.916	433.094.218	4.750.614

20. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	5.743.011	5.522.701
Računi rezervi organizacionih dijelova Centralne banke	575	553
Posebni depoziti domaćih komercijalnih banaka – blokirana sredstva	33	36
UKUPNO	5.743.619	5.523.290

Depoziti domaćih komercijalnih banaka služe za ispunjavanje obaveza prema obaveznim rezervama, za poravnanje platnih zaduženja i za transakcije između komercijalnih banaka i Centralne banke. Na dan 31. decembar 2019. godine ukupan iznos od 5.743.011 hiljada KM predstavlja depozite 24 banke (2018: iznos od 5.522.701 hiljade KM predstavljao je depozite 24 banke).

Kamata na depozite domaćih komercijalnih banaka je obračunata u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci na iznos viška iznad obavezne rezerve. Politika obračunavanja kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka tokom izvještajnih perioda prikazana je u Napomeni 4.

Depoziti banaka uključuju negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.304 hiljade KM na dan 31. decembar 2019. godine (31. decembar 2018: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 513 hiljada KM).

21. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH DEPONENATA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih deponenata prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Depoziti za budžet institucija BiH	553.745	494.575
Depoziti ostalih javnih institucija	176.640	125.501
Depoziti ostalih vlada i vladinih institucija	150.285	89.286
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	5	5
UKUPNO	880.675	709.367

22. REZERVACIJE ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

Rezervacije za obaveze i troškove se odnose na rezervacije za otpremnine zaposlenim i rezervacije za potencijalne obaveze po osnovu sudskih sporova.

Sudski sporovi

Centralna banka se pojavljuje kao tužena strana u nekoliko sudskih procesa koji proizlaze iz njenog poslovanja. Centralna banka osporava te tužbe i na osnovu pravnog savjeta smatra da isti neće dovesti do drugih materijalno značajnih obaveza.

Promjene u rezervacijama za obaveze i troškove prikazane su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2019.		
	Sudski sporovi	Otpremnine zaposlenim	Ukupno
Na dan 1. januar	-	1.259	1.259
Otpuštanje rezervacija	-	(7)	(7)
Povećanje u rezervacijama	-	284	284
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	-	277	277
Plaćeni iznosi	-	(142)	(142)
Na dan 31. decembar	-	1.394	1.394

U hiljadama KM	2018.		
	Sudski sporovi	Otpremnine zaposlenim	Ukupno
Na dan 1. januar	150	1.500	1.650
Otpuštanje rezervacija	(70)	(152)	(222)
Povećanje u rezervacijama	-	-	-
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	(70)	(152)	(222)
Plaćeni iznosi	(80)	(89)	(169)
Na dan 31. decembar	-	1.259	1.259

23. OSTALE OBAVEZE

Struktura ostalih obaveza data je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Dobavljači	2.095	1.036
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (Napomena 31)	1.657	1.628
Ukalkulisani troškovi i ostale obaveze	224	177
Odloženi prihod	69	167
Depoziti Svjetske banke	52	184
Obaveze prema zaposlenim	-	35
UKUPNO	4.097	3.227

24. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Početni kapital	25.000	25.000
Generalne rezerve (zadržana dobit)	537.295	514.720
Ostale rezerve	31.300	31.300
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	211.373	133.696
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke	1.343	8.993
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	50.230	6.138
UKUPNO	856.541	719.847

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci uplaćen 12. juna 1998. godine.

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Generalne rezerve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Centralne banke od početka njenog rada, 11. avgusta 1997. godine. Status generalnih rezervi (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke. Generalne rezerve (zadržana dobit) se primarno koriste za alokaciju neto gubitka Centralne banke, kako je propisano članom 28. Zakona o Centralnoj banci.

24. KAPITAL (NASTAVAK)

Ostale rezerve

Ostale rezerve se odnose na:

- Posebne rezerve od donacija u iznosu od 3.497 hiljada KM, i odnose se na novčane donacije primljene od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. juna 1998. godine. Status ovih rezervi je regulisan Odlukom Upravnog vijeća Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolaganja rezervama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke.
- Sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 hiljade KM i odnose se na dionice BIS-a (pogledati Napomenu 18).

25. RASPODJELA DOBITI

Raspodjela neto dobiti Centralne banke vrši se saglasno Zakonu o Centralnoj banci.

Odredbama Zakona o Centralnoj banci definisani su kriteriji raspodjele neto dobiti, po kojima Centralna banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za budžet BiH, ukoliko zadovolji kriterij da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive.

Ovaj odnos, prije raspodjele dobiti u 2019. godini iznosio je 4,56% (2018: 4,84%). Saglasno odluci Upravnog vijeća, cijeli iznos neto dobiti za finansijsku 2019. godinu u iznosu od 22.575 hiljada KM je alociran u generalne rezerve (zadržanu dobit) Centralne banke (2018: ukupna neto dobit za finansijsku 2018. godinu u iznosu od 8.431 hiljade KM je bila alocirana u generalne rezerve (zadržanu dobit) Centralne banke).

2019.

Prije raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	11.824.210
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	539.720
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,56%

Raspodjela dobiti

	(u hiljadama KM)
Neto dobit prije raspodjele	22.575
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	22.575

Nakon raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	11.824.210
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	562.295
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,76%

25. RASPODJELA DOBITI (NASTAVAK)

2018.

Prije raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	10.983.271
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	531.289
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,84%

Raspodjela dobiti

	(u hiljadama KM)
Neto dobit prije raspodjele	8.431
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	8.431

Nakon raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	10.983.271
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	539.720
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	4,91%

26. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Devizni depoziti sa rokom dospelja do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	1.381.184	605.552
Devizni depoziti po viđenju	795.013	795.539
Strana valuta u gotovini	322.599	274.099
Žiro računi	575	553
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	2.236
Ukupno	2.499.601	1.677.979
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(629)	(1.619)
UKUPNO	2.498.972	1.676.360

26. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI (NASTAVAK)

Promjene u očekivanim kreditnim gubicima na novac i novčane ekvivalente su dati u nastavku:

U hiljadama KM	2019.	2018.
Na dan 1. januar - iskazano	1.619	-
Efekti očekivanih kreditnih gubitaka na novac i novčane ekvivalente po MSFI 9	-	1.283
Na dan 1. januar - prepravljeno	1.619	1.283
Devizni depoziti po viđenju	(242)	(92)
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	(748)	428
Strana valuta u gotovini	-	-
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Žiro računi	-	-
Na dan 31. decembar	629	1.619

27. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci definisano je operativno pravilo „valutni odbor“ za izdavanje KM, prema kojem se KM izdaje samo uz puno pokriće u neto deviznim rezervama.

Član 31. Zakona o Centralnoj banci zahtijeva da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne bude veći od njenih neto deviznih rezervi.

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Bruto devizne rezerve	12.597.095	11.623.218
Strana valuta u gotovini	322.599	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	3.102.765	2.911.448
Dužnički instrumenti	8.917.413	8.225.439
Monetarno zlato	254.088	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	2.236
Obaveze prema nerezidentima	1.709	1.812
Neto devizne rezerve (bruto devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	12.595.386	11.621.406
Monetarna pasiva	11.824.210	10.983.271
Gotov novac u opticaju	5.199.916	4.750.614
Depoziti banaka	5.743.619	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	880.675	709.367
NETO STRANA AKTIVA (neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	771.176	638.135

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Centralna banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim licima. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Centralne banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim licima. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države BiH i drugih državnih institucija. Centralna banka prima depozite od države BiH i drugih državnih institucija i djeluje striktno u ime deponenta.

Transakcije sa državom i državnim institucijama prikazane su u slijedećim tabelama:

U hiljadama KM 2019.	Obaveze
Država	546.735
<i>Državne institucije</i>	
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	85.844
Agencija za osiguranje depozita BiH	165.033
UKUPNO	797.612

U hiljadama KM 2018.	Obaveze
Država	505.897
<i>Državne institucije</i>	
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	45.635
Agencija za osiguranje depozita BiH	90.975
UKUPNO	642.507

Centralna banka smatra da ima direktni odnos povezanog lica sa članovima upravljačke strukture, bliskim članovima porodica članova upravljačke strukture i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem članova upravljačke strukture i bliskih članova njihovih porodica.

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

Ukupne naknade ključnim članovima upravljačke strukture (članovi Uprave i Upravnog vijeća) u 2019. godini iznosile su 932 hiljade KM, od čega se 579 hiljada KM odnosilo na plate i ostale naknade, a 353 hiljade KM na poreze i doprinose (u 2018. godini ukupan iznos od 964 hiljade KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 590 hiljada KM, a 374 hiljade KM na poreze i doprinose).

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Finansijska imovina po osnovu koje je Centralna banka izložena finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Strana valuta u gotovini,
- Depoziti kod inostranih banaka (centralnih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Dužnički instrumenti,
- Monetarno zlato,
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

29.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od neizvršenja ugovornih obaveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih rezervi. Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se:

- ograničavanjem obima finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definisanjem ograničenja u pogledu koncentracije za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničavanjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničavanjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati Napomenu 31).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Finansijska imovina za koju Centralna banka vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata:

- depozite kod inostranih banaka,
- dužničke instrumente,
- specijalna prava vučenja u MMF-u i
- ostalu finansijsku imovinu (potraživanja od domaćih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja).

Osnovni kriterij za definisanje ograničenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja kompozitni kreditni rejting. Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek nivoa postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri kreditne rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's).

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa AA minus (AA-) ili viši, Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa od BBB minus (BBB-) do A plus (A+), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku srednjeg nivoa.

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa nižeg od BBB minus (BBB-), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku visokog nivoa.

U nedostatku kreditnog rejtinga, Centralna banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obaveze.

Model umanjenja vrijednosti finansijske imovine definiše tri faze raspodjele izloženosti, u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika kod inicijalnog priznavanja i na temelju promjena nivoa kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Finansijska imovina koju Centralna banka prilikom inicijalnog priznavanja tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog ili srednjeg nivoa alocira se u Fazu 1. Prema internim aktima Centralne banke, ulaganje deviznih sredstava koje podrazumijeva izlaganje kreditnom riziku visokog nivoa nije dozvoljeno. Svako ulaganje sredstava deviznih rezervi prilikom inicijalnog priznavanja alocira se u Fazu 1 raspodjele izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijska imovina koja je bila alocirana u Fazu 1 prelazi u Fazu 2.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se finansijskoj imovini dodijeli status neispunjavanja obaveza (eng. Default), finansijska imovina prelazi u Fazu 3.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi, u zavisnosti od toga koji je nivo kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja finansijske imovine ili je finansijska imovina kreditno umanjena.

Za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 1, vrši se obračun 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka, dok se za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 2 ili Fazu 3, vrši obračun cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Značajno povećanje kreditnog rizika, kao kriterija za transfer izloženosti u Fazu 2, predstavlja:

- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum inicijalnog priznavanja, osim u slučaju da se finansijska imovina i nakon smanjenja ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa na izvještajni datum ili
- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine ispod investibilnog nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Finansijska imovina se ne može iz Faze 1 realocirati u Fazu 2 ukoliko Centralna banka smatra da dužnik koji nema dodijeljen kreditni rejting ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne obaveze. U Fazu 2 ne može se alocirati ni finansijska imovina koja i nakon smanjenja nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, ima nivo AA minus (AA-) ili viši, obzirom da se tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Ukoliko se finansijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznate u različitim periodima i koje su u različitim periodima imale različite kompozitne kreditne rejtinge, uvažavajući konzervativni pristup, Centralna banka kao relevantno uzima izračunato povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo usljed promjene metodologije određene kreditne rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasifikuju u Fazu 2.

Centralna banka može na osnovu vlastite analize za svaki individualni finansijski instrument odrediti alokaciju tog finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3. Ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do alokacije finansijske imovine u Fazu 2, izloženost se može vratiti u Fazu 1, ali minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterija, klasifikacija po fazama može se vršiti i na osnovu pretpostavke da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko plaćanje kasni 30 ili više dana, pri čemu se finansijska imovina klasifikuje u Fazu 2 (eng. underperforming) ukoliko plaćanje kasni 30-89 dana. Finansijska imovina se klasifikuje u Fazu 3 (eng. nonperforming) ukoliko plaćanje kasni 90 ili više dana.

Definicija statusa neispunjavanja obaveza (eng. Default)

Kriterij za status neispunjavanja obaveza predstavljaju objektivni dokazi umanjjenja vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- nepoštivanje ugovornih obaveza u smislu kašnjenja po obavezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uslova servisiranja obaveza po osnovu duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerovatnoća bankrota i/ili likvidacije ili drugi oblik finansijske reorganizacije i/ili
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici se izračunavaju kao proizvod tri varijable: vjerovatnoće neispunjenja obaveza (eng. PD - Probability of Default), gubitka u slučaju neispunjenja obaveza (eng. LGD – Loss Given Default) i izloženosti (eng. EAD – Exposure at Default), koji se definišu kako slijedi:

- **Vjerovatnoća neispunjenja obaveza** predstavlja procjenu vjerovatnoće da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obaveze po osnovu duga.

Centralna banka je u odnosu na 2018. godinu izvršila izmjenu metodologije obračuna očekivanih kreditnih gubitaka prema kojoj se kalkulacija vjerovatnoće neispunjenja obaveza zasnivala na tržišnim cijenama CDS ugovora (eng. CDS Spread – Credit Default Swap Spread) (pogledati Napomenu 29.1.1.). Razlozi izmjene metodologije su:

- izražena volatilnost tržišnih cijena CDS ugovora, pri čemu nije moguće jasno razlučiti koji dio volatilnosti je posljedica promjene kredibiliteta emitenta finansijskih instrumenata na osnovu kojih su emitovani CDS ugovori,
- struktura portfolija Centralne banke gdje su izloženosti uglavnom prema državama investibilnog nivoa suverenog kreditnog rejtinga i
- usklađivanje sa najboljim praksama u drugim centralnim bankama.

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

Za izračunavanje umanjenja vrijednosti, u skladu sa najboljim praksama u drugim centralnim bankama u regionu i u Evropskoj uniji, a koje su u obavezi primjene MSFI, Centralna banka u 2019. godini kao parametar vjerovatnoće neispunjenja obaveza, koristi procjene na osnovu podataka iz tranzicionih matrica koje objavljuju kreditne rejting agencije i ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata vjerovatnoće neispunjenja obaveza.

Za izračunavanje vjerovatnoće neispunjenja obaveza procjene se rade na osnovu tranzicionih matrica za korporacije na globalnom nivou koje sadrže podatke o prosječnoj stopi jednogodišnje tranzicije odgovarajućeg dugoročnog nivoa kreditnog rejtinga u status „D“, tj. Default ili status „SD“, tj. Selective Default. Na osnovu navedenih podataka vrše se procjene vjerovatnoće neispunjenja obaveza za izloženosti prema stranim komercijalnim bankama i stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, za koje je moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge. Pri procjeni vjerovatnoće neispunjenja obaveza za izloženosti prema stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, u obzir se uzima i prvi nenulti podatak o stopi jednogodišnje tranzicije nivoa suverenih rejtinga u status „D“, tj. Default ili status „SD“, tj. Selective Default iz tranzicionih matrica za suverene rejtinge. U 2018. godini, za izloženosti za koje je postojala mogućnost izračuna kompozitnih kreditnih rejtinga, kalkulacija vjerovatnoće neispunjenja obaveza bazirala se na tržišnim cijenama CDS ugovora, kao tržišnog indikatora rizika koji uključuje implicitnu vjerovatnoću bankrota emitenta onako kako je tržište ocjenjuje, i ekspertskim ocjenama vjerovatnoće neispunjenja obaveza. Za izloženosti za koje nije moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge, u oba izvještajna perioda, koriste se ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata, odnosno pojednostavljeni pristup u skladu sa analizom trenutnog stanja i dosadašnjeg iskustva.

- **Gubitak u slučaju neispunjenja obaveza** predstavlja procjenu procentualne izloženosti emitentu koja se u slučaju nastanka neispunjenja obaveza neće moći naplatiti. Za gubitak u slučaju neispunjenja obaveza se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s članom 161. Uredbe 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. godine (eng. Capital Requirements Regulations odnosno „CRR“).
- **Izloženost** predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, odnosno knjigovodstveno stanje na dan inicijalnog priznavanja/na izvještajni datum.

Centralna banka koristi individualni i kolektivni pristup za ocjenu umanjenja vrijednosti.

S obzirom na strukturu i klasifikaciju portfolija, Centralna banka će svaku izloženost za koju se utvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjenja obaveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu. Za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti koristi se ocjena kroz tri različita scenarija. Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka nije nužno odrediti svaki mogući scenario, ali je potrebno uzeti u obzir rizik ili vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka i vjerovatnoću izostanka kreditnog gubitka, čak i kada je vjerovatnoća nastanka veoma mala.

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i vjerovatnoćom ponderisane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontovane efektivnom kamatnom stopom, pri čemu se očekivani kreditni gubici diskontuju na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjenja obaveza ili na drugi datum.

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja rezervacija za umanjenje vrijednosti na kolektivnoj osnovi, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, kako bi se omogućila lakša provedba analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasifikovanih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnom nivou, dok se za izloženosti klasifikovane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (eng. forward-looking) informacija

Cilj umanjenja vrijednosti je priznati očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom periodu za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerovatnoće gubitka.

S obzirom da Centralna banka u svom portfoliju ima finansijske instrumente od izdavaoca različitih i po strukturi (npr. vlade i komercijalne banke), kao i geografskoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (eng. forward-looking) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Centralna banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (eng. outlook) za pojedine instrumente (izdavaoce) koje ima u portfoliju.

Predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunatu vjerovatnoću gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje od strane tri najveće rejting agencije je uključeno u vjerovatnoću neispunjenja obaveza po principu jednakih vjerovatnoća.

29.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja ispravke vrijednosti za finansijsku imovinu na datume izvještavanja:

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama KM

	2019.				2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Dužnički instrumenti								
Na dan 1. januar – iskazano	8.993	-	-	8.993	4.290	-	-	4.290
Promjena u obračunu PD-a na dan 1. januar (Napomena 11)	(7.704)	-	-	(7.704)	-	-	-	-
Na dan 1. januar - prepravljeno	1.289	-	-	1.289	4.290	-	-	4.290
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	424	-	-	424	22.423	-	-	22.423
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(97)	-	-	(97)	(13.841)	-	-	(13.841)
Smanjenja zbog dospelih instrumenata	(221)	-	-	(221)	(1.281)	-	-	(1.281)
<i>Neto (smanjenje) / povećanje tokom godine</i>	<i>(7.598)</i>	-	-	<i>(7.598)</i>	<i>7.301</i>	-	-	<i>7.301</i>
Smanjenja zbog prodatih instrumenata	(52)	-	-	(52)	(2.598)	-	-	(2.598)
Na dan 31. decembar	1.343	-	-	1.343	8.993	-	-	8.993
2. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar – iskazano	2.535	-	-	2.535	1.635	-	-	1.635
Promjena u obračunu PD-a na dan 1. januar (Napomena 11)	(2.117)	-	-	(2.117)	-	-	-	-
Na dan 1. januar - prepravljeno	418	-	-	418	1.635	-	-	1.635
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	3.129	-	-	3.129	10.165	-	-	10.165
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(158)	-	-	(158)	(5.202)	-	-	(5.202)
Smanjenja zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(2.665)	-	-	(2.665)	(4.063)	-	-	(4.063)
Na dan 31. decembar	724	-	-	724	2.535	-	-	2.535

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

	2019.				2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
3. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	-	-	-	-	3	-	-	3
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	-	-	-	-	(3)	-	-	(3)
Na dan 31. decembar	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	5	-	600	605	30	-	600	630
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	7	-	-	7	39	-	-	39
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(7)	-	-	(7)	(64)	-	-	(64)
Na dan 31. decembar	5	-	600	605	5	-	600	605
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	11.533	-	600	12.133	5.955	-	600	6.555
Ukupna promjena u obračunu PD-a	(9.821)	-	-	(9.821)	-	-	-	-
Ukupno neto povećanje zbog promjene kreditnog rizika	360	-	-	360	5.578	-	-	5.578
Ukupno zaključno stanje na dan 31. decembar	2.072	-	600	2.672	11.533	-	600	12.133

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	2019.				2018.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Strana valuta u gotovini								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	322.599	-	-	322.599	274.099	-	-	274.099
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	322.599	-	-	322.599	274.099	-	-	274.099
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.103.489	-	-	3.103.489	2.913.983	-	-	2.913.983
Ispravka vrijednosti	(724)	-	-	(724)	(2.535)	-	-	(2.535)
Knjigovodstvena vrijednost	3.102.765	-	-	3.102.765	2.911.448	-	-	2.911.448
Dužnički instrumenti								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.917.413	-	-	8.917.413	8.225.439	-	-	8.225.439
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	(1.343)	-	-	(1.343)	(8.993)	-	-	(8.993)
Knjigovodstvena vrijednost	8.917.413	-	-	8.917.413	8.225.439	-	-	8.225.439
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	230	-	-	230	2.236	-	-	2.236
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	230	-	-	230	2.236	-	-	2.236
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.827	-	600	3.427	2.693	-	600	3.293
Ispravka vrijednosti	(5)	-	(600)	(605)	(5)	-	(600)	(605)
Knjigovodstvena vrijednost	2.822	-	-	2.822	2.688	-	-	2.688

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjjenja

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Knjigovodstvene vrijednosti		
Monetarno zlato	254.088	209.996
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	281.901	237.809

Centralna banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. decembar 2019. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 600 hiljada KM (Na dan 31. decembar 2018. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela i ima umanjenu imovinu u iznosu od 600 hiljada KM).

Pojedinačna koncentracija kreditnog rizika

Ukupni depoziti kod inostranih banaka sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine iznose 3.102.765 hiljada KM (2018: 2.911.448 hiljada KM). Najveći iznos tih sredstava investiran je u jednu inostranu banku sa pojedinačnom koncentracijom koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Centralne banke (u 2018. godini u jednu inostranu banku sa pojedinačnom koncentracijom koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Centralne banke).

Pojedinačna koncentracija kreditnog rizika koja prelazi iznos ukupnog kapitala i rezervi Centralne banke:

31. decembar 2019.			31. decembar 2018.		
Rejting banke	u hiljadama KM	u % ukupnih depozita	Rejting banke	u hiljadama KM	u % ukupnih depozita
AAA	1.104.271	35,59%	AAA	1.457.747	50,07%

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeća tabela predstavlja analizu koncentracije kreditnog rizika za finansijsku imovinu Centralne banke na dan 31. decembar 2019. godine:

U hiljadama KM

31. decembar 2019.

Kreditni rejting	Strana valuta u gotovini	Depoziti kod inostranih banaka	Dužnički instrumenti	Monetarno zlato	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	1.842.449	2.190.752	-	-	-	-	4.033.201
AA+	-	-	1.273.212	-	-	-	-	1.273.212
AA	-	78.191	2.977.360	-	-	-	-	3.055.551
AA-	-	-	1.010.563	-	-	-	-	1.010.563
A+	-	547.273	-	-	-	-	-	547.273
A	-	408.740	-	-	-	-	-	408.740
A-	-	-	840.621	-	-	-	-	840.621
II ¹	-	101	-	254.088	230	-	27.813	282.232
BBB+	-	226.011	-	-	-	-	-	226.011
BBB	-	-	624.905	-	-	-	-	624.905
Bez rejtinga	322.599	-	-	-	-	2.822	-	325.421
UKUPNO	322.599	3.102.765	8.917.413	254.088	230	2.822	27.813	12.627.730

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Sljedeća tabela predstavlja analizu koncentracije kreditnog rizika za finansijsku imovinu Centralne banke na dan 31. decembar 2018. godine:

U hiljadama KM

31. decembar 2018.

Kreditni rejting	Strana valuta u gotovini	Depoziti kod inostranih banaka	Dužnički instrumenti	Monetarno zlatno	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	2.414.436	2.072.757	-	-	-	-	4.487.193
AA+	-	-	1.464.686	-	-	-	-	1.464.686
AA	-	78.140	2.211.257	-	-	-	-	2.289.397
AA-	-	-	1.083.041	-	-	-	-	1.083.041
A+	-	-	-	-	-	-	-	-
A	-	408.951	-	-	-	-	-	408.951
A-	-	-	844.614	-	-	-	-	844.614
II ²	-	1.000	-	209.996	2.236	-	27.813	241.045
BBB+	-	8.921	-	-	-	-	-	8.921
BBB	-	-	549.084	-	-	-	-	549.084
Bez rejtinga	274.099	-	-	-	-	2.688	-	276.787
UKUPNO	274.099	2.911.448	8.225.439	209.996	2.236	2.688	27.813	11.653.719

² Međunarodne institucije (eng. International institutions)

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.1. Kreditni rizik (nastavak)

29.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Geografska koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku

Sljedeća tabela daje informaciju o izloženosti finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku po knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po geografskim regijama na dan 31. decembar 2019. i 2018. godine. Za potrebe ove objave, Centralna banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovu domicilne zemlje ugovorne strane:

U hiljadama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	322.599	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	2.618.598	484.167	-	3.102.765
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	-	254.088	-	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	230	-	230
Ostala finansijska imovina	-	-	2.822	2.822
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
31. decembar 2019.	11.536.021	766.288	325.421	12.627.730

U hiljadama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Strana valuta u gotovini	-	-	274.099	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	2.424.518	486.930	-	2.911.448
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	-	209.996	-	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	2.236	-	2.236
Ostala finansijska imovina	-	-	2.688	2.688
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
31. decembar 2018.	10.649.967	726.965	276.787	11.653.719

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik predstavlja rizik da će promjena cijena na tržištu, kao što su kamatne stope, cijene finansijske imovine i kurs stranih valuta uticati na prihode Centralne banke ili na vrijednost ulaganja u finansijsku imovinu. Osnovni tržišni rizici, koje Centralna banka prati i kojima upravlja, su devizni i kamatni rizik. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimizacije povrata.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfolija deviznih rezervi koji može nastati usljed promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva, uz određeni nivo pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovu srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfolija i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfolija deviznih rezervi Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfoliju deviznih rezervi koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. decembar 2019. godine, izloženost deviznih rezervi Centralne banke (VaR uz nivo pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM, iznosi 76.418 hiljada KM (2018.: 53.655 hiljada KM), što predstavlja ekvivalent 0,61% ukupne finansijske imovine (2018: 0,46% ukupne finansijske imovine).

Vrijednosti VaR na dan 31. decembar 2019. godine i na dan 31. decembar 2018. godine izračunata je kao zbir komponentalnih vrijednosti VaR:

- za depozite kod inostranih banaka (devizni VaR koji proističe iz promjene deviznih kurseva),
- za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kamatni VaR koji proističe iz promjene tržišnih prinosa, odnosno promjene tržišne cijene dužničkih instrumenata) i
- za monetarno zlato (VaR zbog promjene eurske tržišne cijene monetarnog zlata).

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Devizni rizik	277	362
Kamatni rizik	67.443	47.358
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	8.698	5.935
Ukupno VaR	76.418	53.655

29.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obaveza usljed promjene deviznog kursa. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obaveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik (nastavak)

29.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka osigurava strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio bruto deviznih rezervi drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke.

Centralna banka je imala sljedeću deviznu poziciju na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine:

31. decembar 2019.

U hiljadama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Strana valuta u gotovini	322.523	20	56	-	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	3.092.673	1.880	8.212	-	3.102.765
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	254.088	-	-	-	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	230	-	230
Ostala finansijska imovina	31	-	-	2.791	2.822
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	12.586.738	1.900	8.498	30.594	12.627.730
Gotov novac u opticaju	-	-	-	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	-	-	-	5.743.619	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	-	-	-	880.675	880.675
Ostale finansijske obaveze	1.193	13	-	2.610	3.816
Ukupno finansijske obaveze	1.193	13	-	11.826.820	11.828.026
NETO DEVIZNA POZICIJA	12.585.545	1.887	8.498	(11.796.226)	799.704

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik (nastavak)

29.2.1. Devizni rizik (nastavak)

31. decembar 2018.

U hiljadama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Strana valuta u gotovini	274.025	20	54	-	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	2.904.946	2.763	3.739	-	2.911.448
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	-	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	2.236	-	2.236
Ostala finansijska imovina	22	-	-	2.666	2.688
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	11.614.438	2.783	6.029	30.469	11.653.719
Gotov novac u opticaju	-	-	-	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	-	-	-	5.523.290	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	-	-	-	709.367	709.367
Ostale finansijske obaveze	586	13	-	2.294	2.893
Ukupno finansijske obaveze	586	13	-	10.985.565	10.986.164
NETO DEVIZNA POZICIJA	11.613.852	2.770	6.029	(10.955.096)	667.555

Centralna banka nije izložena riziku promjene kursa EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je KM vezana za EUR po kursu 1 EUR : 1,95583 KM.

29.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine usljed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Kamatnim rizikom se upravlja određivanjem prihvatljive dužine trajanja oročenja i roka dospijeca finansijskih instrumenata u koje se investira. Sa dužim rokom dospijeca finansijskih instrumenata u koje su investirane devizne rezerve, veći je i pripadajući rizik promjene njihove tržišne vrijednosti. Maksimalan rok investiranja depozita kod inostranih banaka je jedna godina, dok je maksimalan rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina.

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik (nastavak)

29.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Centralne banke kamatnom riziku na 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine:

31. decembar 2019.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Beskamatno	Ukupno
U hiljadama KM	mjeseca	do 12 mjeseci	do 3 godine	godine		
Strana valuta u gotovini	-	-	-	-	322.599	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	2.176.220	927.968	-	-	(1.423)	3.102.765
Dužnički instrumenti	1.828.701	7.020.280	-	-	68.432	8.917.413
Monetarno zlato	-	-	-	-	254.088	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	-	-	-	-	230
Ostala finansijska imovina	10	29	15	-	2.768	2.822
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	4.005.161	7.948.277	15	-	674.277	12.627.730
Gotov novac u opticaju	-	-	-	-	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	3.014.461	-	-	-	2.729.158	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	-	-	-	-	880.675	880.675
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	3.816	3.816
Ukupno finansijske obaveze	3.014.461	-	-	-	8.813.565	11.828.026
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	990.700	7.948.277	15	-	(8.139.288)	799.704

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.2. Tržišni rizik (nastavak)

29.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. decembar 2018.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko	Beskamatno	Ukupno
U hiljadama KM	mjeseca	do 12	do 3	3		
		mjeseci	godine	godine		
Strana valuta u gotovini	-	-	-	-	274.099	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	1.399.725	1.514.118	-	-	(2.395)	2.911.448
Dužnički instrumenti	1.879.504	6.273.816	-	-	72.119	8.225.439
Monetarno zlato	-	-	-	-	209.996	209.996
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	-	-	-	-	2.236
Ostala finansijska imovina	20	43	59	-	2.566	2.688
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	3.281.485	7.787.977	59	-	584.198	11.653.719
Gotov novac u opticaju	-	-	-	-	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	3.037.591	-	-	-	2.485.699	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	-	-	-	-	709.367	709.367
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	2.893	2.893
Ukupno finansijske obaveze	3.037.591	-	-	-	7.948.573	10.986.164
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	243.894	7.787.977	59	-	(7.364.375)	667.555

29.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzom likvidaciji dijela imovine, kada je to neophodno, uglavnom kada su tržišni uslovi nepovoljni ili kada na finansijskom tržištu ne postoji mogućnost ostvarivanja odgovarajuće cijene za navedenu imovinu.

Pod pojmom likvidne imovine definiše se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcione troškove i čija je vrijednost najbliža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbijedena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

29. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

29.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obaveza Centralne banke na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospijeća od datuma izvještavanja.

Gotov novac u opticaju je raspoređen u period do tri mjeseca.

31. decembar 2019.	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća	Ukupno
U hiljadama KM						
Gotov novac u opticaju	5.199.916	-	-	-	-	5.199.916
Depoziti banaka	5.743.619	-	-	-	-	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	880.675	-	-	-	-	880.675
Ostale finansijske obaveze	3.816	-	-	-	-	3.816
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	11.828.026	-	-	-	-	11.828.026
31. decembar 2018.	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća	Ukupno
U hiljadama KM						
Gotov novac u opticaju	4.750.614	-	-	-	-	4.750.614
Depoziti banaka	5.523.290	-	-	-	-	5.523.290
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	709.367	-	-	-	-	709.367
Ostale finansijske obaveze	2.893	-	-	-	-	2.893
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	10.986.164	-	-	-	-	10.986.164

30. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prenos obaveze u urednoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerenja, nezavisno od toga da li je ona vidljiva direktno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategoriše u Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena raspoloživosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obaveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Nivo 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, koji su bilo direktno ili indirektno raspoloživi za imovinu i obaveze; i
- Nivo 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obaveze.

30.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tabela daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum po nivoima hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjerenje fer vrijednosti kategorizovano. Ovi iznosi se baziraju na vrijednostima koje su prikazane u izvještaju o finansijskom položaju.

U hiljadama KM

31. decembar 2019.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	254.088	-	-	254.088
UKUPNO	9.171.501	-	-	9.171.501

30. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

30.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

31. decembar 2018.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.225.439	-	-	8.225.439
Monetarno zlato	209.996	-	-	209.996
UKUPNO	8.435.435	-	-	8.435.435

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvještaju o finansijskom položaju koristeći cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, koje odgovaraju Nivou 1 hijerarhije na izvještajne datume.

30.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

31. decembar 2019.

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina koja se mjeri po amortizovanom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	322.599	322.599
Depoziti kod inostranih banaka	3.102.765	3.094.695
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	230
Ostala finansijska imovina	2.822	2.822
	3.428.416	3.420.346
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	3.456.229	3.448.159
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze koje se mjere po amortizovanom trošku:</i>		
Gotov novac u opticaju	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	5.743.619	5.729.302
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	880.675	878.480
Ostale finansijske obaveze	3.816	3.816
Ukupno	11.828.026	11.811.514

30. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

30.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

	31. decembar 2018.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina koja se mjeri po amortizovanom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	274.099	274.099
Depoziti kod inostranih banaka	2.911.448	2.904.460
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.236	2.236
Ostala finansijska imovina	2.688	2.688
	3.190.471	3.183.483
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	3.218.284	3.211.296
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze koje se mjere po amortizovanom trošku:</i>		
Gotov novac u opticaju	4.750.614	4.750.614
Depoziti banaka	5.523.290	5.512.943
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	709.367	708.038
Ostale finansijske obaveze	2.893	2.893
Ukupno	10.986.164	10.974.488

Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti strane valute u gotovini, specijalnih prava vučenja u MMF-u, ostale finansijske imovine, ostalih ulaganja, gotovog novca u opticaju i ostalih finansijskih obaveza priznate u finansijskim izvještajima odgovoraju njihovoj tržišnoj vrijednosti.

Na datume izvještavanja, fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza koji se ne mjere po fer vrijednosti uključena je u kategoriju Nivo 2, a utvrđena je u skladu s opšteprihvaćenim modelima procjenjivanja baziranim na analizi diskontovanog novčanog toka, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovorne strane. Centralna banka koristi diskontnu stopu koja predstavlja ponderisani prosjek kamatnih stopa na depozite pravnih lica, za cijelo bankarsko tržište u BiH.

31. VANBILANSNE STAVKE

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva Centralne banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke.

Također, vanbilansne stavke sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Centralna banka djeluje kao agent.

31. VANBILANSNE STAVKE (NASTAVAK)

Vanbilansne stavke se sastoje od:

U hiljadama KM	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Depoziti USAID-a	2.497	3.042
Depoziti nerezidenata	2.497	3.042
Depoziti Vijeća ministara BiH:	10.582	30.964
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije</i>	46	44
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na servisiranje vanjskog duga BiH</i>	8.641	9.227
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na budžet institucija BiH</i>	1.622	1.543
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	273	20.150
Depoziti ostalih rezidenata:	15.305	4.048
<i>Depoziti – penzije iz Njemačke</i>	5	12
<i>Depozitni računi banaka</i>	15.300	4.036
Depoziti rezidenata	25.887	35.012
Investicije vezane za vrijednosne papire - Agencija za osiguranje depozita BiH	70.356	37.499
Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire	70.356	37.499
UKUPNO	98.740	75.553

Depoziti USAID-a

Na osnovu Ugovora o finansijskoj pomoći između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država za finansiranje rekonstrukcije, otvoreni su posebni kamatonosni računi. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate i provizije.

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Centralna banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita BiH da investira u vrijednosne papire otvarajući račune (gotovinski račun i račun za čuvanje vrijednosnih papira) koji glase na Centralnu banku i Agenciju za osiguranje depozita BiH. Sve transakcije na ovim računima odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita BiH i menadžera za upravljanje imovinom. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate.

Članstvo BiH u MMF-u

U skladu sa sporazumima između BiH i MMF-a potpisanim u decembru 2002. godine, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Centralna banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

31. VANBILANSNE STAVKE (NASTAVAK)

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Centralna banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

Specijalna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominovana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Centralna banka drži specijalna prava vučenja kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim rezervama. Ova sredstva su kamatonosna za Centralnu banku.

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji MMF koristi za račune i administrativne isplate u KM. Ovi računi su dio obaveza Centralne banke i iskazani su u KM.

Stanje na računu kvote je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo BiH u MMF-u i koja je denominovana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo BiH u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio BiH u alokaciji SDR-a, koji su obračunska jedinica MMF-a.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo finansija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alokacija SDR-a je također kamatonosna. Ministarstvo finansija i trezora BiH plaća kamatu na alokaciju specijalnih prava vučenja.

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, što je prikazano u nastavku:

U hiljadama KM

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Kvota	641.034	629.809
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	2.236
UKUPNO IMOVINA	641.264	632.045
MMF-ov račun br. 1	1.603	1.575
MMF-ov račun br. 2	54	53
Vrijednosni papiri	945.780	1.042.166
Alokacija SDR	388.890	382.080
Obračunata kamata na alokaciju SDR	506	685
Računi plativih troškova	912	1.601
UKUPNO OBAVEZE	1.337.745	1.428.160
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	696.481	796.115

31. VANBILANSNE STAVKE (NASTAVAK)

Kvota BiH u MMF-u iznosi 265.200 hiljada SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

32. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je uspostavila sisteme preko kojih se obavljaju međubankarska plaćanja u KM u BH.

Sistemi međubankarskog kliringa i poravnanja su od januara 2001. godine organizovani kroz dva platna sistema čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka. To su: sistem bruto poravnanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring sistem („ŽK“).

BPRV sistem je sistem preko kojeg se vrši poravnanje platnih naloga u realnom vremenu, a preko računa za poravnanje koje učesnici imaju otvorene kod Centralne banke. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa i Centralna banka. Poravnanje se smatra konačnim i neopozivim u trenutku kada je račun za poravnanje banke nalogodavca zadužen, te za isti iznos odobren račun za poravnanje banke primaoca u BPRV. Kroz sistem se izvršavaju transakcije iznad 10 hiljada KM, a za niže iznose je opcionalno korištenje.

ŽK sistem je sistem međubankarskog kliringa (bilateralni i multilateralni) za transakcije u iznosu manjem ili jednakom 10 hiljada KM. Poravnanje neto pozicija učesnika ŽK sistema se vrši preko računa za poravnanje u BPRV, kao i poravnanje transakcija pravnih lica koji su u funkciji obračunskih agenata kao što su npr. operatori kartičnog poslovanja. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa, a koje su učesnici u sistemu BPRV, kao i Centralna banka.

Od juna 2019. godine, ŽK sistem je unaprijeđen kroz zamjenu dosadašnjeg sistema te je isti usklađen sa standardom SEPA-e, tj. ISO 20022. Kliring platnih naloga svih učesnika ŽK sistema izvršava se utvrđivanjem neto pozicije svakog pojedinačnog učesnika kao rezultat obračuna svih potraživanja i dugovanja učesnika za svaki klirinški ciklus.

Kreditni rizik

Svaki učesnik platnih sistema je dužan imati obezbijeđena sredstva na računu za poravnanje prije poravnanja platnih naloga u BPRV.

U skladu sa ulogom Centralne banke, a kako je definisano Zakonom o Centralnoj banci, Centralnoj banci nije dozvoljeno kreditirati učesnike BPRV i ŽK sistema s ciljem obezbjeđivanja likvidnosti u sistemu na bilo koji način.

32. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika nesmetanog funkcionisanja platnih sistema, izdata su Operativna pravila za BPRV i ŽK sisteme, kao prateće Odluke koje određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcionisanje sistema.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da obezbijede sigurnosne mjere i karakteristike. Sistemi i mreže funkcionišu u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog učesnika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanje plaćanja.

Centralna banka je definisala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovnom funkcionisanju platnog sistema i sistema za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Centralna banka je definisala mjere za nepredviđene situacije kako bi osigurala kontinuitet u funkcionisanju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sistemu i sistemu za poravnanje.
- **Rezervni sistem na primarnoj lokaciji i DR lokacija:** Centralna banka je osim primarne lokacije za platne sisteme, na kojoj postoje redundantni sistemi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sistem na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sistem na lokaciji Glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sistemi su bili dostupni 99,99%, čime je u potpunosti izvršavana zakonska obaveza Centralne banke po pitanju omogućavanja urednog i blagovremenog funkcionisanja platnog prometa u zemlji.

Uprava Centralne banke smatra da sistemi posjeduju dovoljan kapacitet za održavanje pouzdanog operativnog rada.

33. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Širenje korona virusa (COVID-19) će uticati na poslovanje Centralne banke u narednom periodu. Još uvijek nije moguće procijeniti uticaj širenja korona virusa i njegove posljedice na finansijski položaj i poslovanje Centralne banke.

Osim gore navedenog, u periodu između 31. decembra 2019. godine i datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.